

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. 1406
din 30.12.2005

**cu privire la aprobarea Programului de alimentare cu apă
și de canalizare a localităților din Republica Moldova
pînă în anul 2015**

Publicat : 06.01.2006 în Monitorul Oficial Nr. 1-4 art Nr : 10

MODIFICAT

[HG384 din 12.05.10, MO78-80/21.05.10 art.455](#)

[HG462 din 24.03.08, MO66-68/01.04.08 art.437](#)

În scopul restabilirii și dezvoltării sistemelor de alimentare cu apă potabilă și de canalizare, prestării unor servicii de bună calitate consumatorilor, soluționării problemelor ce țin de utilizarea rațională și păstrarea resurselor acvatice, protecția mediului înconjurător, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din Republica Moldova pînă în anul 2015 (se anexează).

2. Ministerele, alte autorități administrative centrale și autoritățile administrației publice locale de toate nivelurile, în comun cu furnizorii serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și agenții economici din teritoriu, vor întreprinde acțiuni concrete întru realizarea programului nominalizat, conform termenelor stabilite.

3. Agenția pentru Dezvoltare Regională, la etapa elaborării proiectelor de bugete anuale și a indicatorilor pentru Cadrul de Cheltuieli pe Termen Mediu, va prezenta Ministerului Finanțelor propuneri privind întocmirea programelor de investiții capitale pe beneficiari și obiecte finanțate de la buget, reieșind din prioritățile programului în cauză.

4. Se propune autorităților administrației publice locale de toate nivelurile, în temeiul programului menționat, să asigure:

elaborarea și aprobarea, în termen de 6 luni, a programelor locale de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din teritoriul administrat, care vor fi coordonate cu autoritatea publică centrală de specialitate;

argumentarea anuală a necesarului de mijloace financiare ce urmează a fi alocate de la bugetul de stat;

atragera altor mijloace financiare, inclusiv private, care să suplimenteze sumele alocate de la bugetul de stat și de la cele locale.

5. Se stabilește că finanțarea lucrărilor aferente obiectelor construite din nou se va efectua în modul următor:

sistemele magistrale interraionale de alimentare cu apă, canalizare și stațiile de epurare a apelor uzate - preponderent din contul bugetului de stat, cu atragerea mijloacelor financiare locale și externe;

rețelele de distribuție a apei potabile și cele de canalizare - din contul bugetelor locale și din investițiile agenților economici din teritoriu;

conducele de bransament la rețelele de alimentare cu apă și racordurile de canalizare - din contul agenților economici și al populației.

6. Autoritățile administrației publice locale vor înființa în toate localitățile în care funcționează sisteme de alimentare cu apă și de canalizare structuri specializate pentru gestionarea și exploatarea serviciilor respective, indiferent de sursele financiare din care au fost construite.

7. Elaborarea studiilor de fezabilitate și încheierea contractelor de achiziție publică de lucrări se vor efectua în temeiul Regulamentului cu privire la achizițiile publice de lucrări, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 15 septembrie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.204-207, art. 1181).

8. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Agenției pentru Dezvoltare Regională, care va raporta Guvernului despre mersul realizării ei de două ori pe an, către 20 iulie și 15 decembrie.

9. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 519 din 23 aprilie 2002 "Cu privire la aprobarea Programului de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din Republica Moldova până în anul 2006" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 59-61, art. 607).

Prim-ministru

Vasile TARLEV

Contrasemnează:

**Ministrul ecologiei și
resurselor naturale**

Constantin Mihailescu

Ministrul finanțelor

Mihail Pop

**Ministrul sănătății și
protecției sociale**

Ion Ababii

Chișinău, 30 decembrie 2005.

Nr. 1406.

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.1406
din 30 decembrie 2005

**PROGRAMUL
de alimentare cu apă și de canalizare a localităților
din Republica Moldova până în anul 2015**

I. INTRODUCERE

Asigurarea populației cu apă potabilă de bună calitate constituie unul din factorii primordialii ai securității naționale a țării, ținând cont de faptul că cca 20% din morbiditățile înregistrate sînt provocate de calitatea necorespunzătoare a apei. Problema vizată este una dintre cele mai stringente cu care se confruntă societatea, fiind în permanenta atenție a conducerii de vîrf a statului și Guvernului.

Apa potabilă este un element indispensabil pentru activitatea vitală a populației. De calitatea și cantitatea ei, precum și de alimentarea fără întreruperi cu apă depinde starea sănătății și nivelul sanitaro-epidemiologic al poporului, amenajarea mediului ambiant, stabilitatea funcționării serviciilor din sfera comunală și socială.

Alt factor primordial al activității vitale îl constituie funcționarea stabilă a sistemelor de evacuare a apelor uzate, utilizarea deșeurilor cu diminuarea impactului lor asupra mediului înconjurător.

Obiectivele trasate cu mai mult de 25 ani în urmă privind asigurarea centralizată a populației cu apă nu sînt îndeplinite în fond - nu a fost atins nivelul necesar de fiabilitate (tehnic și sanitaro-epidemiologic). În prezent, peste 50% din populația țării utilizează în scopuri potabile apa care nu corespunde exigențelor sanitare. Din cauza lacunelor existente în activitatea de protecție a apelor, epurării sub nivel a apelor uzate continuă poluarea intensivă a bazinelor de apă, degradarea surselor de apă, fapt ce conduce la înrăutățirea calității apelor subterane. Finanțarea insuficientă cronică a dezvoltării sistemelor de alimentare cu apă condiționează reducerea permanentă a volumelor de reparație, reconstrucții și reutilări tehnice, de completare a rezervelor de reactive, dezinfectante, utilaj și materiale.

Problema ce ține de modernizarea, reutilarea tehnică și dezvoltarea sistemelor comunale de alimentare cu apă și canalizare s-a transformat din problemă tehnică în financiar-economică.

În ultimii ani au fost întreprinse un șir de măsuri privind ameliorarea lucrărilor în acest sector important al economiei naționale.

Cu susținerea instituțiilor internaționale financiar-bancare au fost renovate peste 100 km rețele de apeduct în mun. Chișinău, renovat apeductul Bădraji-Edineț, precum și rețelele orășenești și de distribuție în or. Călărași, reconstruite și reparate apeductele într-un șir de localități rurale, cum sînt: Chircăiești, Borceag, Stăuceni, Baccealia, Hiliuți, Fetești, Cneazevca, Mihailovca, Alexeevca, Marchet, Onești, Negrea, Pervomaiscoe, Strîmbeni, Surchiceni, Negurenii Noi, Țibirica, Pitușca, Pociumbăuți și altele.

Au fost create întreprinderi specializate prestatoare de servicii de alimentare cu apă și canalizare, subordonate autorităților administrației publice locale.

Programul de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din Republica Moldova pînă în anul 2015 (în continuare - Program) include obiectele principale și strategia de asigurare a funcționării stabile a sistemelor și complexelor din domeniul vizat.

Programul este parte componentă a unui complex de procese reciproc condiționate de asanare a surselor de alimentare cu apă și de majorare a fiabilității tehnice și sanitare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, reflectate în Planul național de acțiune pentru sănătate în relație cu mediul, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.487 din 19 iunie 2001, ce include Programul "Apă și Sănătate", în care este stipulată necesitatea elaborării unei politici de stat în domeniu și sînt specificate unele acțiuni prioritare, în Programul Național "Satul Moldovenesc" și în alte acte normative.

Prezentul Program inserează și concretizează căile de soluționare a problemelor expuse în direcțiile strategice ale dezvoltării social-economice a Republicii Moldova pînă în anul 2015, cuprinzînd 43 de localități urbane (municipii și orașe) cu populația totală de circa 1 mil. 500 mii locuitori și 556 localități rurale (comune și sate), cu populația totală de circa 2 mil. 100 mii locuitori.

Obiectivul de bază al Programului rezidă în soluționarea unui complex de probleme reciproc condiționate, cu caracter organizațional, tehnic, economic și juridic, soluționarea cărora va asigura funcționarea stabilă și continuă a sistemelor comunale centralizate și descentralizate de alimentare cu apă și canalizare.

Scopurile principale ale Programului sînt următoarele:

contribuirea la creșterea bunăstării și ocrotirea sănătății populației;

folosirea rațională a apei;

protecția mediului înconjurător;

protecția de poluare și epuizare a surselor de alimentare cu apă;

gestionarea rațională a investițiilor capitale;

ameliorarea calității serviciilor prestate consumatorilor;

sporirea eficienței economice a activității întreprinderilor din sectorul de alimentare cu apă și canalizare;

reducerea, pînă în anul 2015, cu 50% a populației (cca 1,0 mil. locuitori) care nu are acces la

sursele de apă sigură.

Ținând cont de situația economică a Republicii Moldova, lucrările privind modernizarea și dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare propuse urmează a fi realizate în trei etape:

etapa întâi - lucrări cu cheltuieli mici, prevăzând renovarea sistemelor existente, în baza argumentărilor studiilor de fezabilitate, până în anul 2008;

etapa a doua - modernizarea și dezvoltarea, până în anul 2009;

etapa a treia - modernizarea și dezvoltarea, până în anul 2015.

II. STAREA ACTUALĂ A SISTEMELOR ȘI INSTALAȚIILOR

1. Starea actuală a sistemelor și instalațiilor de alimentare cu apă

Starea resurselor acvatice. Captările de apă

Resursele acvatice ale Republicii Moldova reprezintă o rețea dezvoltată de râuri, cu lungimea de peste 16000 km, inclusiv cele mai mari Nistru - cu lungimea de 630 km și Prut - cu lungimea de 695 km (pe teritoriul Republicii Moldova), având un debit anual de 13,6 km³, și surse subterane (peste 6200 fântâni arteziene). În republică funcționează 541 sisteme de alimentare cu apă, dintre care numai 46% corespund exigențelor igienice și 3% dispun de autorizații necesare pentru funcționare.

Drept sursă tradițională de alimentare cu apă potabilă a localităților din Republica Moldova au servit totdeauna apele subterane. Construcția fântînilor arteziene a permis asigurarea cu apă a unei părți neînsemnate din populație. Doar 17% din locuitorii de la sate sînt asigurați cu sisteme centralizate de alimentare cu apă, ceilalți folosesc apă din fântîni și izvoare. Pe teritoriul republicii fântînile tradiționale, adică apele freatice, vor rămîne încă mult timp principalele surse pentru alimentarea cu apă potabilă. În prezent, în calitate de surse descentralizate de alimentare cu apă, se folosesc circa 150 mii fântîni, care utilizează apele freatice, a căror calitate, în majoritatea cazurilor, este nesatisfăcătoare din cauza conținutului mărit de nitrați, sulfăți, cloruri, sodiu, mineralizare și duritate înaltă.

În ultimii ani, s-a înregistrat pretutindeni o creștere a conținutului de nitrați și a mineralizării apelor freatice, ceea ce a avut impact asupra calității apelor din fântîni.

Cel mai mare pericol îl prezintă poluarea cu nitrați, cauzată de starea sanitară nefavorabilă a teritoriului, constatată în 76% din fântîni și 50% din izvoare.

Sînt inutilizabile, în calitate de sursă de apă potabilă, peste 83% din fântîni și 50% din izvoare.

Actualmente, 67% din apeductele existente în localitățile rurale nu corespund exigențelor igienice, aflîndu-se în stare nesatisfăcătoare. Doar 20% din sursele subterane de alimentare cu apă, analizate în prezentul Program, din 77 localități rurale, au calitatea apei corespunzătoare exigențelor normative și pot fi folosite ca surse de alimentare centralizată cu apă menajer-potabilă. În celelalte surse, calitatea apei nu corespunde exigențelor normative conform următorilor indici: reziduu fix, duritate generală, fluor, fier, cloruri, sulfăți, culoare.

Cercetările efectuate de Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă relevă o dependență relativă a maladiilor specifice ale populației de calitatea apei, mai ales în localitățile în care lipsesc sisteme centralizate de alimentare cu apă.

Conform datelor Ministerului Sănătății, alimentarea cu apă a localităților este asigurată: în proporție de 30 % - din sursele de suprafață și 70 % - din ape subterane. Populația rurală se alimentează exclusiv din ape subterane, iar populația urbană - în proporție de

40 % - din râul Nistru, 12 % - din râul Prut, 3 % - din alte surse de suprafață și 45 % - din ape subterane.

Potrivit gradului de poluare, râul Nistru este de clasa 2 - poluare moderată, râul Prut, în amonte de or. Ungheni - de clasa 2, în aval - de clasa 3.

Cauzele principale de poluare a apelor de suprafață sînt următoarele:

lipsa, în unele localități, a stațiilor de epurare a apelor uzate sau funcționarea nesatisfăcătoare a celor existente și evacuările de ape uzate neepurate;

scurgerile, în caz de avarie, la întreprinderi;

spălarea îngrășămintelor, pesticidelor și altor poluanți de pe teritoriul depozitelor și gunoștilor neamenajate;

aratul terenurilor în zonele de protecție a bazinelor acvatice până la linia malului;
evacuarea apelor meteorice neepurate.

În ultimii ani, se constată un proces de îmbunătățire a calității apelor de suprafață ale râurilor mari, conform indicatorilor sanitaro-chimici, și o înrăutățire - conform celor microbiologici.

Apele subterane de profunzime se caracterizează, în general, prin condiții favorabile de formare a resurselor naturale, dar se înregistrează înrăutățirea calității apelor subterane conform unui șir de indici în urma acțiunii obiectelor gospodăriei urbane, lipsei controlului necesar al exploatării acestora, lipsei zonelor amenajate de protecție sanitară.

Peste 50% din fântînile arteziene utilizate ca surse subterane de apă, examinate în Program, nu corespund standardelor privind calitatea apei potabile și se caracterizează printr-un conținut mărit de reziduu fix, duritate totală, fluor, fier, amoniac, hidrogen sulfurat, cloruri, sulfati etc.

Majoritatea fântînilor arteziene nu corespund exigențelor normativelor tehnico-sanitare de exploatare, nu se perfectează pașapoartele respective și nu se fac măsurările necesare referitor la schimbarea debitelor acestora.

Într-un șir de fântîni arteziene s-a produs colmatarea mecanică, chimică și biologică a filtrelor ori nisiparea fântînilor, ceea ce a condus la micșorarea debitului acestora.

Randamentul sistemului (fântînă - pompă) constituie 40-50%, fapt ce generează majorarea consumului de energie electrică cu 15-20%.

Deși, practic, toate fântînile arteziene sînt înzestrate cu debitmetre, gradul de contorizare a apei distribuite din fântîni nu depășește 15-20%, ceea ce conduce la captarea necontrolată a apei și risipa acesteia.

Tratarea apei. Instalații, apeducte, rețele

Schemele tehnologice existente ale stațiilor de tratare a apelor de suprafață reprezintă un model clasic de tratare fizico-chimică și dezinfectare în instalații necesare pentru alimentarea cu apă potabilă de calitate.

După tratare, dezinfectarea apei se efectuează prin clorurare. În principiu, lipsesc instalațiile de tratare a apelor pentru spălarea filtrelor și instalațiile de deshidratare și utilizare a nămolului stațiilor de epurare. Stațiile de tratare a apei funcționează, însă, din cauza exploatării îndelungate, toate necesită reparație capitală și modernizare, iar schemele tehnologice de tratare a apei - renovare.

Majoritatea stațiilor de tratare a apei, a căror capacitate era calculată reieșind din volumul apei utilizate, în prezent nu sînt încărcate, capacitățile lor au mari consumuri de energie și necesită noi parametri de funcționare, implementare a utilajului și dispozitivelor care ar garanta fiabilitate maximă în exploatare.

Apa din sursele existente, captată și utilizată în scopuri potabile, nu este tratată în baza unor scheme tehnologice. În majoritatea cazurilor, apa din fântînile arteziene nu este supusă unor procedee de potabilizare, conform cerințelor GOST 2874-82 "Apă potabilă" și cerințelor OMS referitor la calitatea apei potabile.

Instalațiile existente de clorurare nu corespund, în general, exigențelor contemporane, avîndu-se în vedere protecția aerului atmosferic, ceea ce prezintă pericol pentru viața nu numai a personalului de deservire, dar și a populației.

Conform schemei existente de captare și pompare a apei subterane pentru satisfacerea necesităților populației în apă potabilă, precum și ale obiectelor industriale din țară, în funcție de amplasarea localității față de sursă și de nivelurile de altitudine, se utilizează următoarele sisteme:

cu pompare direct în rețeaua de alimentare cu apă - schema cea mai energointensivă;

cu pompare în rezervoare de presiune sau în rețeaua cu contrarezervoare - o schemă mai economă.

Conductele și rețelele de alimentare cu apă, confecționate din țevi de oțel, fontă și asbociment, exploatate timp de 35-40 ani, necesită renovare din cauza uzurii avansate și pierderilor mari de apă,

care constituie cca 35-40%, iar în unele localități ating cota de 55-60 %.

În unele orașe rețelele existente de alimentare cu apă au diametre mici, condiționând mari pierderi de presiune în legătură cu necesitatea dezvoltării acestora. În alte localități, însă, din cauza micșorării volumului de apă consumat rețelele cu diametre mari conduc la înrăutățirea calității apei.

Procese de biocorozii și pătrunderea impurităților prin etanșările de calitate inadecvată, oscilațiile presiunii în rețea, deconectările repetate ale energiei electrice cauzează, în principal, poluarea secundară a apei la transportare.

Mai puțin de 50% din localități au capacități de acumulare corespunzătoare exigențelor, în celelalte cazuri volumul rezervoarelor este insuficient pentru alimentarea fără întreruperi a locuitorilor cu apă.

Construcția rezervoarelor ar asigura continuitatea alimentării cu apă în volumele necesare. Captarea, alimentarea și consumul apei nu sînt contorizate în măsură deplină.

Starea actuală a sistemelor și instalațiilor de canalizare

Sistemele comunale centralizate de canalizare se exploatează în 74 de localități urbane și 126 localități rurale. Capacitatea de proiect a acestor sisteme constituie 767 mii m³/24h, lungimea rețelor - 2,07 mii km.

Sistemele de canalizare existente în localitățile din Republica Moldova au fost realizate în baza unor proiecte și scheme de dezvoltare a teritoriului și de amplasare în zonele economice a obiectelor economiei naționale, a întreprinderilor industriale, a forțelor de producție, a schemelor de folosire complexă a resurselor de apă, care, actualmente, și-au pierdut actualitatea și necesită reactualizare, conform schemelor complexe corectate și noilor planuri generale de dezvoltare a localităților.

Schemele tehnologice ale stațiilor de epurare a apelor uzate se împart în două grupe:

grupă întâi - epurarea mecanică și biologică fără epurarea completă a apelor uzate (43% din stațiile de epurare);

grupa a doua - epurarea mecanică și biologică cu epurare completă în iazurile biologice. Epurarea biologică a apelor uzate se efectuează cu filtre biologice (12% din stațiile de epurare) și în aerotancuri.

După epurare, clorurarea apelor deversate se efectuează cu aparate învechite, care nu sînt fiabile în exploatare.

În prezent, capacitatea reală totală a stațiilor de epurare este de 727,3 mii m³/24h, iar volumul apelor uzate colectate (în anul 2004) a constituit doar cca 200 mii m³/24h. Din cauza exploatării de lungă durată, 100 km de rețele urmează a fi renovate, 20 km - construite din nou.

Actualmente, se află în funcțiune 100 stații de pompare a apelor uzate, trei dintre care sînt în stare de avarie (orașele Hîncești, Ungheni și Basarabeasca). În 10 localități apele uzate se pompează la stațiile de epurare ale altor orașe.

Stațiile de epurare și pompare nu sînt încărcate în măsură deplină, de aceea se impune modernizarea schemelor tehnologice, iar instalațiile de pompare și refulare a aerului necesită renovare cu scopul reducerii cheltuielilor pentru energia electrică, deoarece cota energiei electrice în suma totală a cheltuielilor constituie în medie 34%. La stațiile de epurare nu se respectă tehnologia epurării din cauza neuniformității debitului apelor uzate și deconectării frecvente a energiei electrice. S-a schimbat și componența apelor uzate, 75% revenind apelor menajere. În multe cazuri exploatarea sistemelor comunale este nesatisfăcătoare din cauza nivelului redus de calificare al specialiștilor angajați și lipsei mijloacelor adecvate de control.

În perioada 2002-2004 au fost implementate proiecte pentru restabilirea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în 144 localități urbane și rurale. Costul lucrărilor s-a cifrat la 247,5 mil.lei.

[Capitolul II, pct.1 modificat prin HG462 din 24.03.08, MO66-68/01.04.08 art.437]

III. REZERVELE DE EXPLOATARE A APELOR SUBTERANE DE PROFUNZIME ȘI CALITATEA LOR

Pe teritoriul Republicii Moldova au o răspîndire largă următoarele orizonturi și complexe acvifere:

1. Apele subterane ale straturilor acvifere aluviale cuaternare (aQ_{IV}) în văile rîurilor Nistru și Prut.

2. Apele subterane ale straturilor acvifere pontice - N_2p .
3. Apele subterane ale straturilor acvifere nedezmembrate ale meoticului și sarmatului superior ($N_1S_3 -m$).
4. Orizontul acvifer al sarmatului mediu (N_1S_2).
5. Complexul acvifer al baden-sarmatului inferior ($N_1S_1+b_3$).
6. Orizontul acvifer al sarmatului inferior și mediu (N_1S_1+2).
7. Apele subterane ale complexului acvifer cretacic-silurian (K_2S+S).
8. Apele subterane ale straturilor acvifere vend- recifale (V_1+R_3).

Conform datelor Asociației de Stat "AGeoM", rezervele apelor subterane, la 1 ianuarie 2005, constituiau:

(mii $m^3/24h$)

A	B	C1	Total
1000,9	1014,76	410,8	2246,46

Rezervele exploataționale ale apelor subterane au fost calculate pentru durata de exploatare de 27-28 ani (104 /24h).

Un șir de captări de apă în teritoriul dintre Nistru și Prut din Republica Moldova deja funcționează pe baza rezervelor exploataționale neaprobat, adică termenul de amortizare al captărilor de apă a expirat. În legătură cu aceasta, conform datelor Asociației de Stat "AGeoM", este necesar de a reaproba rezervele exploataționale la peste 40 captări de apă (Mitocul Nou, Ceadâr-Lunga, Anenii Noi, Micăuți, Sîngerei, Fălești, Gura Căinarului, Criuleni, Taraclia, Telenești, Căușeni, Nisporeni, Ștefan Vodă, Briceni, Edineț, Drochia).

Captările de apă amplasate pe malul râului Nistru și râului Prut pot să funcționeze fără limitarea duratei de exploatare (orașele Soroca, Rezina, Otaci, Leova și Ungheni).

În raport calitativ, apele subterane pe teritoriul Republicii Moldova se divizează în 3 categorii: care corespund integral GOST 2874-82 "Apă potabilă", corespund convențional și nu corespund cerințelor normative.

Apele subterane care corespund convențional standardului includ în conținutul lor atare componente cum sînt: reziduu fix, fier total, duritate totală, cu valori mai mari decît normele stabilite, dar care sînt în limitele permise de Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice.

[Capitolul III, al.7 modificat prin HG384 din 12.05.10, MO78-80/21.05.10 art.455]

În majoritatea lor, apele subterane de profunzime nu corespund GOST 2874-82 "Apă potabilă" prin concentrația de reziduu fix, fluor, hidrogen sulfurat, duritate totală, fier total etc. și necesită ori amestec cu alte ape, ori tratare corespunzătoare și aducerea conținutului componentilor la exigențele normative.

Principalele probleme în ceea ce privește calitatea apelor subterane sînt următoarele:

conținutul mărit de fluor (16 mg/l) - în raioanele Glodeni, Fălești, Ungheni, Călărași, Hîncești, Căușeni, Criuleni, Nisporeni și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri);

conținutul de natriu (200-560 mg/l) și amiac (2-10 mg/l) - în toate zonele;

conținutul de stronțiu (7-14 mg/l) - în or.Orhei și mun.Chișinău;

conținutul de hidrogen sulfurat (3-20 mg/l) - în raioanele Ungheni, Hîncești și Căușeni, mun.Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri);

conținutul de fier (1-2,5 mg/l) - în mun.Bălți, raioanele Fălești, Edineț, Sîngerei și Cahul.

IV. DIRECȚIILE PRINCIPALE DE MODERNIZARE ȘI DEZVOLTARE A SISTEMELOR CENTRALIZATE DE ALIMENTARE

**V. VOLUMUL LUCRĂRILOR DE MODERNIZARE ȘI DEZVOLTARE
A SISTEMELOR COMUNALE CENTRALIZATE DE ALIMENTARE CU
APĂ ȘI CANALIZARE ÎN LOCALITĂȚILE URBANE**

Denumirea localității, obiectului	2	3	4	Sursa de alimentare cu apă, mii m ³ /24h										Instalații, apeducte, rețele										Volumul investițiilor capitale, mii lei										Note		
				De suprafață										Subterană										Stății de tratare												
				De suprafață										Subterană										Stății de tratare												
				De suprafață										Subterană										Stății de tratare												
Mun. Chișinău	713,4	280,75	263,83	-	-	-	16,92	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mun. Bălți	146,7	69,00	60,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
R-mul Anenii Noi	8,8	2,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
R-mul Basarabasca	13,1	3,50	-	-	-	-	3,50	1,20	1,44	0,13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
R-mul Briceni	9,6	2,60	-	-	-	-	2,60	0,75	1,60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Or. Briceni	6,3	1,70	-	-	-	-	1,70	0,80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Or. Lipcani	6,3	1,70	-	-	-	-	1,70	0,80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Total	15,9	4,30	-	-	-	-	4,30	1,55	1,60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
R-mul Cahul	41,2	14,00	14,00	14,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Or. Cahul	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
R-mul Cantemir	6,6	1,80	1,80	1,80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Or. Cantemir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
R-mul Călărași	17,0	4,60	-	-	-	-	4,60	4,60	4,60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Or. Călărași	-	-	-	-	-</																															

2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
R-nul Leova																																
Or. Leova	11,5	3,10	3,10	3,10	-	-	-	-	-	3,60	3,10	3	3	-	4200	-	3000	1,0	-	-	30,0	9,0	4,0	2300	-	0,9	-	2263	6597	2949		
R-nul Nisporeni																																
Or. Nisporeni	16,2	4,30	4,30	-	4,30	-	-	-	-	5,00	4,30	3	3	-	8000	4000	4000	8,4	-	-	25,0	15,0	5,0	3240	7	2,1	7	4217	12130	5071		
R-nul Onița																																
Or. Onița	9,4	2,30	-	-	-	2,50	1,32	-	-	-	-	13	8	-	3400	-	-	7,0	2,0	0,5	25,0	12,0	2,0	1880	14	-	4	4267	1410	4288		
Or. Otaci	7,3	2,00	-	-	-	2,00	-	-	-	-	-	6	1	-	2000	300	1500	-	-	-	9,0	4,0	2,0	1460	9	1,2	4	1236	3743	857		
Total	16,7	4,30	-	-	-	4,50	1,32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5503	5153	5145	
R-nul Orhei																																
Or. Orhei	37,2	11,00	-	-	-	11,00	-	-	-	-	-	-	-	26	10	-	6500	-	-	65,0	16,0	-	44,0	10,0	5,0	4000	-	-	1915	2953	5071	
R-nul Rezina																																
Or. Rezina	13,9	3,70	-	-	-	3,70	0,66	1,83	-	-	-	-	19	4	9	7000	-	2000	-	-	28,0	6,0	3,0	2780	18	1,5	-	2868	11540	1521		
R-nul Rîșcani																																
Or. Rîșcani	13,7	3,60	-	-	-	3,60	1,20	-	0,16	-	-	17	8	1	3200	3000	500	4,5	-	-	37,0	18,0	5,0	2740	16	1,7	-	3234	6668	6592		
Or. Costești	2,5	0,70	-	-	-	0,70	0,60	-	0,03	-	-	8	6	-	1000	500	500	-	-	-	6,0	3,0	1,5	625	12	0,6	5	2014	2623	643		
Total	16,2	4,30	-	-	-	4,30	1,80	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5248	9291	7235	
R-nul Singerei																																
Or. Singerei	14,7	4,00	4,00	-	4,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5000	-	5000	-	-	-	30,0	21,0	5,0	2940	9	6,3	9	240	7705	4050		
R-nul Soroca																																
Or. Soroca	39,0	12,00	12,00	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	6500	-	-	13,0	3,0	-	38,0	8,0	4,0	4000	-	-	-	600	5273	3342		
R-nul Strășeni																																
Or. Strășeni	20,3	5,40	-	-	-	5,40	5,40	-	-	-	-	-	-	-	13000	-	-	-	-	-	53,2	16,0	5,0	4060	-	-	-	600	4425	5578		
R-nul Sîndrănești																																
Or. Sîndrănești	7,6	2,10	-	-	-	2,10	-	2,10	-	-	-	10	1	5	1300	600	700	6,0	-	6,0	13,5	11,0	3,0	1520	8	1,6	-	654	10658	3430		
R-nul Ștefan Vodă																																
Or. Ștefan Vodă	9,2	2,50	-	-	-	2,50	2,50	-	-	-	-	8	8	-	2200	2000	200	6,0	3,0	-	19,5	6,0	2,0	2300	7	0,7	-	5031	3131	2028		
R-nul Taraclia																																
Or. Taraclia	15,5	4,10	4,10	-	4,10	-	-	-	-	-	-	2	2	-	5200	2000	2200	2,3	-	2,3	57,8	40,0	5,0	3100	9	2,5	9	1002	4623	15506		
R-nul Telenești																																
Or. Telenești	8,6	2,30	2,30	-	2,30	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2450	-	1550	-	-	-	22,0	12,0	5,0	1720	5	2,5	5	216	7534	3549		
R-nul Ungheeni																																
Or. Ungheeni	40,2	13,00	13,00	13,00	-	-	-	-	-	13,00	13,00	2	2	-	6000	-	-	17,0	4,0	-	37,0	8,0	4,0	4000	-	-	-	600	27847	3342		
Or. Comănești	2,8	0,70	-	-	-	0,40	0,40	-	0,03	-	-	4	4	-	1700	750	850	4,0	4,0	-	6,0	4,0	2,0	560	2	3,4	-	2617	3269	696		
Total	43,0	13,70	13,00	13,00	-	0,40	0,40	-	0,03	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3217	31116	4038	
Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Găgăuz-Yeri)																																
Un. Comrat	25,6	5,00	-	-	-	5,00	-	-	-	-	-	14	-	1	7900	1300	1000	17,8	-	2,4	81,9	38,0	6,0	5120	22	1,0	22	760	6507	13720		
Or. Ceadîr-Lunga	23,4	6,20	-	-	-	6,20	-	2,40	5,00	5,00	5,00	16	1	5	3000	-	-	26,0	-	2,0	21,4	21,4	21,4	4680	13	-	-	1404	11481	7174		
Or. Vulcănești	15,2	4,10	4,10	-	4,10	-	-	-	-	-	-	1	-	1	4000	2000	2000	-	-	-	44,2	25,2	5,0	3040	27	0,7	27	509	6234	10243		
Total	64,2	15,30	4,10	-	4,10	11,20	-	2,40	5,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2673	24222	31137	
Apeductul internațional Soroca-Bălți-Drochia-Rîșcani-Florești	-	96,80	96,80	-	-	-	-	-	-	96,80	96,80	6	3	2	4000	-	-	147,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6530	200601		
Apeductul internațional Bălți-Sîngerei-Telenești	-	6,30	6,30	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	20000	-	20000	58,9	-	58,9	-	-	-	-	-	-	-	-	2663	53255		
Apeductul internațional Bălți-Florești	-	5,00	5,00	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	26,7	-	26,7	-	-	-	-	-	-	-	-	1225	24502		
Apeductul internațional Chișinău-Strășeni-Călbăței	-	10,00	-	-	-	10,00	-	-	-	-	-	11	6	5	200	-	200	47,8	10,0	47,8	-	-	-	-	-	11	-	-	29000	35209		
Apeductul internațional Cahul-Vulcănești-Taraclia	-	22,20	22,20	-	-	-	-	-	-	-	27,20	22,20	4	1	3	-	-	-	90,2	-	90,2	-	-	-	-	-	-	-	5200	103793	-	
Total																													132320	607750	718988	
Total până în anul 2006																														740070		
Inclusiv studii științifice și de cercetare și normative																														3700		

Nota: În coloană tabelă, în modernizarea și dezvoltarea în anii 2007-2010* se indică, cu titlu de informare, volumele transmise ale obiectelor de construcții din anii 2002-2006.

Tipul de lucrări pentru renovarea sistemelor centralizate de canalizare

VI. VOLUMUL INVESTIȚIILOR CAPITALE PENTRU MODERNIZAREA ȘI DEZVOLTAREA SISTEMELOR COMUNALE CENTRALIZATE DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE ÎN LOCALITĂȚILE URBANE

VII. AMELIORAREA SISTEMELOR DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE ÎN LOCALITĂȚILE RURALE

Selectarea criteriilor și stabilirea etapelor de asigurare a populației rurale cu apă potabilă

Asigurarea populației cu apă potabilă se prevede a fi realizată în trei etape:

etapa întâi - livrarea apei potabile populației reieșind din necesitatea fiziologică a omului de 6 l/om în 24h - anii 2005-2009; inventarierea fântânilor, stabilirea surselor de poluare și lichidarea fântânilor poluate; curățirea, reparația, asigurarea zonelor de protecție a fântânilor în conformitate cu normele în vigoare - anii 2005-2007;

etapa a doua - construcția sistemelor centralizate de alimentare cu apă - anii 2007-2015.

În localitățile rurale în care lipsesc surse de apă potabilă se prevede construcția unor sisteme de alimentare centralizată cu apă pentru nevoile sociale, în scopul satisfacerii necesităților igienice ale omului, asigurării curățeniei în încăperi, îmbunătățirii stării sanitare a localității, precum și satisfacerii necesităților zootehnice (alimentarea, adăparea și întreținerea adecvată a animalelor). Sistemul de distribuție a apei poate fi compus din linii magistrale cu rezervoare ori castel de apă și o rețea de distribuție cu puncte speciale de branșare a consumatorilor și evidența consumului de apă. În perspectivă rețelele pot fi extinse;

etapa a treia - construcția, în caz de necesitate, a stațiilor de tratare a apelor subterane cu capacități mici, executate în totalitate de uzină - anii 2007-2010.

Concomitent cu măsurile stipulate în prezentul Program, va continua construcția și reconstrucția apeductelor finanțate de Fondul de Investiții Sociale din Moldova (au fost date în exploatare 28

obiecte, se află în curs de construcție și proiectare 13 obiecte).

Măsuri privind evacuarea și epurarea apelor uzate

Asigurarea populației de la sate cu sisteme centralizate de alimentare cu apă necesită colectarea și epurarea apelor uzate, precum și prelucrarea sedimentului. În prezent, complexe de epurare a apelor uzate existente în localitățile rurale nu funcționează (este deconectată alimentarea cu energie electrică, utilajul este demontat), deși consumatori de apă există.

Din această cauză fiecare gospodărie privată, instituție (spitale, școli și grădinițe de copii) soluționează individual problemele ce țin de canalizare, construind sisteme descentralizate de colectare și evacuare a apelor uzate. Starea deplorabilă a hazinelelor, transformarea complexului zootehnic din gospodărie colectivă în gospodărie privată prezintă un pericol serios de poluare a surselor de alimentare cu apă. În prima etapă (anii 2006-2009), ameliorarea situației ce s-a creat în sectorul canalizării necesită soluționarea următoarelor probleme:

organizarea evacuării apelor uzate prin sisteme centralizate de canalizare, cu epurarea lor în stații de epurare în localitățile rurale cu un număr al populației de peste 4,5 mii locuitori și pentru localitățile amplasate în zona de protecție a apelor râurilor Prut și Nistru, prin construcția de stații, acolo unde acestea lipsesc, modernizarea și reconstrucția celor existente;

colectarea apelor uzate în rezervoare speciale, cu transportarea lor ulterioară la stațiile de epurare existente, în localitățile cu un volum al apelor uzate evacuate de 10 -50 m³/24 h.

Volumul investițiilor capitale pentru construcția, modernizării și dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în localitățile rurale

Nr.d/o	Denumirea raionului, municipiului, numărul de localități	Populația(mii locuitori)	Total(mii lei)	Inclusiv pe anii:		Inclusiv surse de finanțare:		
				2006-2009	2010-2015	bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale	credite și granturi	defalcări de la populație și agenți economici
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Anenii Noi, 10 sate	27,1	17735	10000	7735	2730	13230	1775
2.	Basarabeasca, 6 sate	17,7	22163	9973	12190	5550	14400	2213
3.	Briceni, 10 sate	32,3	11300	6300	5000	1885	8285	1130
4.	Cahul, 53 sate	83,7	74798	37399	37399	29330	37990	15810
5.	Cantemir, 16 sate	28,8	16200	4860	11340	9330	5250	1620
6.	Călărași, 2sate	11,5	36833	16575	20258	13259	19891	3863
7.	Căușeni, 7 sate	13,5	27935	18158	9777	2935	22205	2795
8.	Cimișlia, 20 sate	37,5	10630	4250	6380	6400	3170	1060
9.	Criuleni, 9 sate	16,0	25752	20602	5150	2860	20317	3235
10.	Dondușeni, 4 sate	11,5	11337	5000	6337	1200	9003	1134
11.	Drochia, 1 sate	13,5	38868	25264	13604	18005	16975	3888
12.	Dubăsari, 13 sate	34,0	18685	14014	4671	2565	14255	1905
13.	Edineț, 16 sate	31,5	18260	7304	10956	7770	8660	1830
14.	Fălești, 35 sate	54,3	8407	3360	5047	836	6734	2569
15.	Florești, 27 sate	45,0	21770	11000	10770	1285	6765	2180
16.	Glodeni, 18 sate	44,0	22917	9167	13750	4727	15893	2297
17.	Hîncești, 19 sate	44,7	63710	38226	25484	6710	50630	6370
18.	Ialoveni, 20 sate	65,8	37885	26520	11365	11460	22640	3785
19.	Leova, 18 sate	34,4	79300	31720	47580	32900	38470	7930

20.	Nisporeni, 21 sate	46,3	18725	9725	9000	3520	13330	1875
21.	Orhei, 18 sate	27,7	31875	22312	9563	4695	23995	3740
22.	Rezina, 40 sate	43,2	21300	10000	11300	5950	13220	2130
23.	Rîșcani, 12 sate	30,1	25653	17102	8551	4214	18876	2563
24.	Singerei, 25 sate	50,7	36300	24200	12100	11683	20987	3630
25.	Soroca, 13 sate	19,1	38529	17338	21191	17290	17384	3855
26.	Strășeni, 22 sate	62,3	37825	18900	18925	13600	20440	3785
27.	Șoldănești, 7 sate	11,9	18572	12072	6500	2430	14280	1862
28.	Ștefan Vodă, 23 sate	67,5	35774	26830	8944	1424	30776	3574
29.	Taraclia, 4 sate	3,2	10090	7568	2522	1220	7860	1010
30.	Telenești, 16 sate	31,4	27300	15015	12285	6500	18070	5435
31.	Ungheni, 1 sat	5,1	37800	9450	28350	13680	20340	3780
32.	Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri), 21 sate	88,1	71240	53430	17810	19678	44442	7120
33.	Mun. Chișinău, 12 sate	18,2	71000	35000	36000	21400	42500	7100
34.	Mun. Bălți, 1 sat		530	300	230	477	-	53
	Total: 530 sate	1152	1066998	586669	480329	302438	657863	106697

Notă: Lista localităților rurale concrete incluse în Program, ce urmează a fi asigurate cu apă și canalizare, sînt specificate în anexă.

Ținînd cont de finanțarea insuficientă a lucrărilor ce țin de dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă potabilă și colectare a apelor uzate în localitățile rurale în perioada de referință, ameliorarea situației create este posibilă prin îmbunătățirea în continuare a calității apelor folosite din fîntîni.

Fîntînile poluate vor fi închise, iar construcția fîntînilor noi se va efectua cu respectarea legislației în vigoare.

În scopul alimentării cu apă potabilă de calitate a populației din localitățile rurale, conform normei de 6 l/om în 24h, în perioada 2006-2009 se prevede:

Nr.d/o	Raioane	Reconstrucția și construcția fîntînilor noi		Achiziționarea unităților de transport auto specializat	
		unități	mii lei	unități	mii lei
1.	Cahul	10	100	--	---
2.	Călărași	40	350	1	100
3.	Căușeni	50	400	2	200
4.	Drochia	40	350	1	100
5.	Edineț	40	350	--	---
6.	Fălești	25	200	1	100
7.	Glodeni	35	300	1	100
8.	Hîncești	70	600	2	200
9.	Orhei	10	100	--	---
10.	Rîșcani	20	150	1	100
11.	Strășeni	60	500	1	100
	Total		3400	10	1000

Conform prezentului Program, în localitățile rurale în care nu se planifică construcția stațiilor de epurare a apelor uzate, se prevede extinderea parcului de transport auto specializat pentru transportarea

apelor uzate la stațiile de epurare în funcțiune ale orașelor și satelor.

Nr.d/o	Întreprinderile prestatoare de servicii din localitățile:	Numărul unităților de transport auto specializat	
		unități	mii lei
1.	Glodeni	1	100
2.	Fălești	1	100
3.	Căușeni	1	100
4.	Costești	1	100
5.	Otaci	1	100
6.	Nisporeni	1	100
7.	Cantemir	1	100
8.	Orhei	1	100
9.	Comrat	1	100
10.	Vulcănești	1	100
11.	Alexandrerfeld	1	100
12.	Cricova	1	100
13.	Călărași	2	200
14.	Ceadir-Lunga	2	200
15.	Congaz	2	200
16.	Cahul	2	200
17.	Taraclia	2	200
	Total:	22	2200

Pentru ameliorarea situației ce s-a creat în localitățile rurale, se impune:

crearea unor structuri specializate în prestarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, exploatarea sistemelor centralizate, subordonate primăriilor;

elaborarea în fiecare localitate a unui program local de acțiuni în vederea aducerii în bunăstare a fântinilor și a izvoarelor în baza schemelor aprobate;

cercetarea tuturor surselor de apă fiabile, amplasate în zonele de consum și în afara hotarelor zonelor populate, elaborînd scheme de amplasare a fântinilor de captare și a izvoarelor;

înzestrarea cu apometre a tuturor utilizatorilor de apă din sistemele centralizate;

crearea zonelor de protecție sanitară a surselor de alimentare cu apă;

stabilirea tarifelor pentru apa consumată din sistemele comunale, care ar acoperi cheltuielile de întreținere;

încheierea contractelor între operatorii de exploatare din localitățile rurale și întreprinderile specializate de alimentare cu apă și canalizare din orașe privind deservirea, repararea sistemelor centralizate, precum și asigurarea cu apă potabilă din alte surse;

completarea parcului de transport auto specializat cu unități pentru aducerea apei și curățirea haznalelor în localitățile rurale.

VIII. PERFECTIONAREA BAZEI NORMATIVE-JURIDICE ȘI INSTITUȚIONALE A ACTIVITĂȚII ÎNTREPRINDERILOR DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE

În perioada 2006-2009 va continua reorganizarea și perfecționarea structurii instituționale a întreprinderilor din ramură, în scopul perfecționării activității serviciilor de alimentare cu apă și canalizare.

Se prevede:

reorganizarea tuturor întreprinderilor de alimentare cu apă și canalizare în asociații comerciale,

funcționând în bază de contract cu consumatorul și proprietarul infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare;

elaborarea și aprobarea Listei întreprinderilor de alimentare cu apă potabilă (obiecte deosebit de importante ale activității vitale), care pot fi concesionate în modul stabilit;

crearea societăților pe acțiuni, în care pachetul de control al acțiunilor aparțin statului, pentru efectuarea construcției și exploatării ulterioare a apeductelor interraionale;

inclusiunea în sfera de activitate a întreprinderilor a deservirii sistemelor interioare de alimentare cu apă și canalizare ale fondului locativ în bază de contract încheiat cu întreprinderile de gestionare a fondului locativ, asociațiile de locatari și proprietarii caselor individuale;

crearea pe lângă Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă a unui sistem de informație a populației privind calitatea apei potabile și educarea unei atitudini grijulii a consumatorilor față de sursele de apă;

elaborarea sau modificarea actelor legislative din domeniu, conform listei specificate în tabelul nr.1.

În cadrul realizării prezentului Program va derula un proces stabil de perfecționare a bazei normative în domeniul gospodăriei apelor și se vor efectua un șir de cercetări.

Obiectivele principale ale acestor lucrări sînt următoarele:

ajustarea normelor și regulilor în vigoare la cele europene și internaționale. Grație optimizării consumului de apă, normele consumului de apă vor fi stabilite la nivelul celor europene - 120-160 l/pers. în 24 h și va fi interzisă utilizarea apei potabile pentru irigarea teritoriilor și zonelor verzi;

crearea unor condiții adecvate pentru a stimula economisirea apei și a energiei electrice, realizarea măsurilor de protecție a apei, elaborarea și aplicarea facilităților economice pentru întreprinderile industriale ecologic fiabile;

asigurarea fiabilității tehnice și sanitaro-epidemiologice a sistemelor;

optimizarea regimurilor de funcționare a sistemelor și stațiilor de pompare;

implementarea tehnologiilor avansate, utilizarea utilajului și materialelor moderne, executate în totalitate, de uzine:

utilizarea instalațiilor individuale și colective pentru tratarea suplimentară a apei folosite în scopuri alimentare în localitățile nefavorabile, ca măsură temporară pentru îmbunătățirea urgentă a condițiilor vitale ale populației;

elaborarea normativelor privind calitatea apelor uzate, evacuate în bazinele de apă, asigurarea echilibrului dintre nivelul exigențelor și posibilitățile economiei naționale, excluderea prevalării indicilor de calitate ai apelor uzate epurate asupra indicilor de calitate ai apei potabile, corespunderea indicilor calității apelor uzate limitelor testărilor prin metode tradiționale ale controlului de laborator;

inventarierea și aprobarea rezervelor de ape subterane;

efectuarea lucrărilor de cercetări științifice și elaborări tehnice privind producerea biogazului și utilizarea nămolurilor în calitate de îngrășămintă organice.

Lista actelor normative și studiilor științifice care urmează a fi elaborate pînă în anul 2009 este specificată în tabelul nr.2.

Tabelul nr.1

**Lista
actelor legislative ce urmează a fi elaborate și modificate pînă în anul 2009**

Nr. d/o	Denumirea actelor legislative	Scopul elaborării sau modificării	Executori	Termen de executare
1.	Legea serviciilor publice de alimentare	Stabilirea bazelor juridice ale activității, organizarea relațiilor reciproce cu autoritățile administrației publice locale, exigențele de bază față de calitatea serviciilor prestate, bazele privatizării,	Agencia pentru Dezvoltare	2006-2007

	cu apă și canalizare	evidenței instrumentale și politicii tarifare	Regională	
2.	Legea condominiului în fondul locativ(modificare)	Excluderea divergențelor în ceea ce privește plata pentru deservirea rețelelor interioare, încheierea contractelor directe cu proprietarii apartamentelor și reglementarea evidenței instrumentale în conformitate cu legislația în vigoare	Agencia pentru Dezvoltare Regională	2006
3.	Codul fiscal (completări și modificări)	Modificarea normelor în vigoare privind impozitarea mijloacelor destinate reparației rețelelor și întreținerii lor în bunăstare. Art. 27 al Codului fiscal urmează a fi modificat în partea ce ține de sistemele de alimentare cu apă și canalizare	Agencia pentru Dezvoltare Regională	2006-2007
4.	Legea privind calitatea apei potabile	Substituirea GOST 2874-82	Ministerul Sănătății și Protecției Sociale	2006-2006

Tabelul nr.2

LISTA
actelor normative și studiilor științifice care urmează a fi
elaborate pînă în anul 2009

Nr. d/o	Denumirea actelor normative și studiilor științifice	Responsabil de elaborare	Termen de executare
1.	Normative în construcții. Alimentarea cu apă. Rețele și instalații exterioare	Agencia pentru Dezvoltare Regională, Universitatea Tehnică a Moldovei	2006
2.	Normative în construcții. Canalizarea. Rețele și instalații exterioare	Agencia pentru Dezvoltare Regională, Universitatea Tehnică a Moldovei	2006
3.	Normative în construcții. Instalații interioare de alimentare cu apă și canalizare	Agencia pentru Dezvoltare Regională, Universitatea Tehnică a Moldovei	2006
4.	Reguli și normative sanitaro-epidemiologice privind supravegherea sanitară a surselor de apă potabilă	Ministerul Sănătății și Protecției Sociale	2006-2007
5.	Inventarierea rezervelor de ape subterane	Asociația de Stat "AGeoM"	2009
6.	Elaborarea programelor tematice și manualelor pentru organizarea sistemului de perfecționare profesională a specialiștilor în tratarea apei și epurarea apelor uzate	Universitatea Tehnică a Moldovei	2006
7.	Organizarea cursurilor de perfecționare a inginerilor specialiști în sistemele de alimentare cu apă și canalizare	Universitatea Tehnică a Moldovei	Permanent
8.	Elaborarea Regulamentului privind fiabilitatea și stabilitatea surselor și sistemelor de alimentare cu apă în condiții de situații excepționale	Agencia pentru Dezvoltare Regională, Departamentul Situații Excepționale	2006-2007
9.	Elaborarea standardelor de calitate a apelor reziduale din surse punctiforme	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2006-2007
10.	Elaborarea Regulamentului de conservare sau lichidare a surselor de apă subterană	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2006

În perioada de referință se impune efectuarea unui complex de măsuri privind ameliorarea activității financiare a întreprinderilor comunale de alimentare cu apă și canalizare.

Se prevede:

a trece, pînă în anul 2009 la prestarea serviciilor comunale de alimentare cu apă și canalizare doar în bază de contract încheiat direct cu consumatorii, stipulînd drepturile și obligațiile părților;

a finaliza, pînă în anul 2009, contorizarea integrală a consumatorilor de apă, a obține acumularea în volum de 100% a plăților ce urmează a fi achitate de consumatori, sporind exigențele față de răuplatnici;

a atrage, prin proiecte investiționale, din toate sursele de finanțare, mijloace extrabugetare pentru realizarea Programului, precum și:

de la bugetul de stat - cel puțin 10%;

de la bugetele locale - 15-20%;

a scuti veniturile obținute în procesul exploatării sistemelor de alimentare cu apă și canalizare de impozitul pe profit în decursul duratei de achitare, pentru a rambursa în termen creditele acordate.

IX. MĂSURI PRIVIND PROTECȚIA MEDIULUI ÎNCUNJURĂTOR

Sistemele și instalațiile de alimentare cu apă și canalizare constituie obiecte de protecție a mediului și, totodată, surse potențiale de poluare a mediului. De aceea, la proiectarea, construcția și exploatarea lor, este necesar să fie respectate un șir de condiții, care ar permite reducerea la minimum a impactului negativ al numitelor obiective asupra mediului înconjurător.

Măsuri privind folosirea rațională și protecția resurselor acvatice

Măsurile în cauză contribuie la prevenirea poluării bazinelor acvatice și folosirea rațională a resurselor de apă, argumentarea schemelor adoptate de alimentare cu apă, evacuarea și epurarea apelor uzate, avînd drept scop perfecționarea:

tehnologiilor cu consum sporit de apă prin înlocuirea lor cu tehnologii avînd un consum mic sau care exclud utilizarea apei;

sistemelor de alimentare cu apă, cu utilizarea maximă a schemelor circulante și fără scurgeri;

controlului asupra consumului de apă;

normelor și normativelor privind consumul de apă;

tehnologiilor de tratare a apei, cu utilizarea reactivelor și dezinfectanților eficienți;

metodelor de epurare a apelor uzate, care ar asigura micșorarea conținutului substanțelor nocive sub nivelul concentrației maxime admisibile (CMA);

schemelor de evacuare organizată și a metodelor de epurare a apelor meteorice;

contorizării volumului apelor uzate evacuate;

implementării tehnologiilor, cu utilizarea recirculației apei;

controlului analitic al surselor de apă în sectoarele în amonte și în aval de apele reziduale în receptorii naturali.

Propuneri privind prevenirea scurgerilor de avarie ale apelor uzate

În scopul prevenirii situațiilor de avarie se impune:

instalarea conductelor duble pentru debransarea la timp a tronsoanelor avariate;

utilizarea utilajului și conductelor rezistente la coroziune și abraziune, provocate de substanțele lichide agresive;

construirea rezervoarelor pentru acumularea scurgerilor de avarie și apelor uzate;

îndiguirea terenurilor și zonelor de amplasare a instalațiilor tehnologice la care sînt posibile scurgeri de avarie ale apelor uzate;

elaborarea și coordonarea schemelor de acțiune în situații de avarie.

Măsuri privind protecția apelor subterane

În scopul protecției apelor subterane se preconizează următoarele măsuri:

evacuarea eficientă a apelor meteorice de pe teritoriile întreprinderilor și localităților;

ridicarea artificială a cotelor de nivel ale teritoriului inundabil;

crearea ecranelor impermeabile și perdelelor de etanșare;

obținerea fântânilor care nu mai funcționează sau conservarea lor;
 respectarea strictă a limitelor aprobate de utilizare a apei, micșorarea volumului de captare a apei;
 amenajarea și respectarea zonelor sanitare de protecție;
 organizarea observărilor de regim asupra nivelului și calității apelor subterane;
 evidența consumului de apă subterane.

Zonele și fișile de protecție a apei

Una din măsurile principale de protecție a apei contra poluării și epuizării bazinelor acvatice este delimitarea zonelor de protecție și a fișilor de protecție din preajma bazinului.

Zona de protecție a obiectului acvatic este teritoriul adiacent acvatoriului pentru care se stabilește un regim special de folosire.

În limitele zonei de protecție a bazinului acvatic pe malurile obiectului se evidențiază o fișie de protecție a apei de lângă mal, utilizarea căreia este strict limitată.

Pentru sursele de alimentare cu apă potabilă se creează suplimentar o zonă de protecție sanitară în baza proiectului de amenajare a prizei de apă.

X. REALIZAREA PROGRAMULUI

Pentru realizarea prezentului Program se prevăd următoarele investiții capitale:

municipii și orașe - 4 097 561 mii lei, inclusiv:

alimentarea cu apă - 2 516 961 mii lei;

canalizarea - 1 580 600 mii lei;

localitățile rurale - 1 066 998 mii lei, inclusiv:

alimentare cu apă - 713 549 mii lei;

canalizarea - 353 449 mii lei.

Total - 5164559 mii lei.

Surse de finanțare planificată pentru orașe și municipii

(mil.lei)

Nr. d/o	Sursa de finanțare	Alimentarea cu apă	Canalizarea	Total
1.	Bugete de toate nivelurile	773	493	1266
2.	Credite și granturi organizațiilor financiare internaționale	1744	1088	2832
	TOTAL:	2517	1581	4098
	inclusiv elaborări științifice, de investigații și normative	50	32	82

Surse de finanțare planificată pentru localitățile rurale

(mil.lei)

Nr. d/o	Sursa de finanțare	Alimentarea cu apă	Canalizarea	Total
1.	Bugete de toate nivelurile	203	100	303
2.	Credite bancare, mijloace ale programelor și fondurilor internaționale	440	218	658
3.	Contribuția populației	71	35	106
	Total:	714	353	1067

Acoperirea cheltuielilor pentru realizarea prezentului Program și achitarea dobânzii aferente creditelor se efectuează din contul:

plăților consumatorilor, asigurate prin colectări în volum de 100%;

creditelor preferențiale.

Termenul de rambursare a creditului este de 10-12 ani.

Realizarea Programului de contorizare a debitelor și consumurilor de apă, inclusiv la consumatorii

individuali, va permite reducerea cheltuielilor pentru exploatarea sistemelor și acumularea mijloacelor financiare.

Coordonarea lucrărilor ce țin de implementarea Programului, determinarea direcțiilor prioritare și obiectelor, controlul asupra utilizării conform destinației a mijloacelor investite sînt puse în seama Agenției pentru Dezvoltare Regională, în comun cu Ministerul Finanțelor.

Direcțiile prioritare de implementare și selectarea obiectelor și localităților țin de componența Agenției pentru Dezvoltare Regională în comun cu Ministerul Sănătății și organizațiile neguvernamentale de profil.

Realizarea Programului se va efectua paralel în trei direcții:

perfecționarea bazei legislative și normative, cercetări științifice, acționare și privatizare;

elaborarea proiectelor, desfășurarea licitațiilor privind construcția tuturor obiectelor din cadrul Programului, executarea concretă a lucrărilor;

crearea, în localitățile în care funcționează sisteme de alimentare cu apă și canalizare, a serviciilor municipale specializate pentru gestionarea și exploatarea sistemelor respective.

Lucrările de modernizare și dezvoltare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în localitățile urbane se propune a fi executate în două etape:

etapa întâi - lucrări cu cheltuieli mici:

reconstrucția captărilor de apă în funcțiune;

amenajarea zonelor de protecție sanitară în perimetrul de regim sever;

reconstrucția rezervoarelor pentru optimizarea funcționării sistemului și alimentarea garantată cu apă în caz de situații excepționale;

contorizarea mai rapidă a consumurilor;

etapa a doua:

extinderea captărilor de ape subterane;

construcția stațiilor de capacitate mică de tratare a apelor subterane pentru potabilizarea apei;

construcția stațiilor de pompare și a instalațiilor de dezinfectare cu utilizarea utilajului modern;

extinderea numărului de rezervoare;

reconstrucția tronsoanelor deteriorate ale rețelelor prin utilizarea unor materiale moderne, cu un termen de exploatare de cel puțin 50 ani;

modernizarea stațiilor de tratare a apei potabile și a celor de epurare a apelor uzate, ajustînd capacitățile lor la volumele de evacuare a apelor;

reconstrucția tronsoanelor deteriorate ale rețelelor de canalizare.

Asigurarea populației rurale cu apă potabilă se prevede a fi realizată în trei etape:

etapa întâi - livrarea apei către populație, în scopuri exclusiv potabile. prin transportarea ei în recipiente sau reconstrucția și construcția fîntînilor de mină;

etapa a doua - construcția sistemelor centralizate de alimentare cu apă;

etapa a treia - construcția (în caz de necesitate) stațiilor de tratare a apelor subterane, cu capacități mici, executate în totalitate de uzină.

Obiecte și măsuri prioritare

Nr. d/o	Denumire de obiecte și măsuri	Criteriile de determinare	Volumul investițiilor capitale (mil.lei)	Termen de realizare
1	2	3	4	5
	Alimentarea cu apă			
	Executarea lucrărilor cu cheltuieli mici în fiecare din cele 43 localități urbane:reconstrucția captărilor de apă existente, inclusiv renovarea			

1.	pompelor submersibile la fântânile arteziene (cca 100 unități);amenajarea zonelor sanitare în perimetrul 1 (cca 350 unități);reutilizarea stațiilor de pompare, inclusiv renovarea pompelor (cca 150 unități);ermetizarea rezervoarelor;contorizarea sistemelor de consum al apei, inclusiv consumatori individuali (76470 contoare);modernizarea tehnologiilor și a stațiilor de tratare a apei potabile, fără întreruperea ciclului de producție		737,6	2006-2009
2.	Restabilirea apeductului interraional Soroca-Bălți și modernizarea stațiilor de pompare	Aprovizionarea cu apă potabilă a localităților din nordul țării	120,0	2006-2007
3.	Reconstrucția rețelelor și instalațiilor de apeduct în mun. Bălți		51,5	2006-2009
4.	Apeductul interraional Cahul-Vulcănești- Taraclia	Calitatea apei în sursele subterane existente, epuizarea orizonturilor acvifere (or. Vulcănești). Nivelul de morbiditate a populației (or. Cahul și or.Tarac-lia). Asigurarea cu apă potabilă a 96860 locuitori, inclusiv la sate - 24960	135,0	2006-2009
5.	Sistemul de alimentare cu apă a or. Nisporeni, cu implementarea proiectului - pilot pentru tratarea apelor din sursele subterane, eliminând hidrogenul sulfurat și azotul amoniacal prin metoda biologică	Calitatea apei în sursa subterană existentă, nivelul de morbiditate a populației, asigurarea cu apă potabilă a 16200 locuitori	13,025,0	2006-2009 2010-2015
6.	Apeductul interraional Chișinău-Strășeni-Călărași	Calitatea apei în sursele subterane existente (or. Strășeni și or. Călărași). Epuizarea orizonturilor acvifere (or. Călărași). Nivelul de morbiditate a populației, asigurarea cu apă potabilă a 17000 locuitori din or. Călărași	35,035,0	2006-2009 2010-2015
7.	Construcția stațiilor de epurare a apelor uzate în orașele: Soroca	Lipsa stației de epurare a apelor uzate.Epurarea s-a efectuat pe teritoriul Ucrainei	33,0	2006-2009
	Rezina	Apele uzate se pompează la stația de epurare din or. Rîbnița	8,0	2006
	Șoldănești	Stația de epurare este în stare de avarie	10,0	2007-2009
8.	Reconstrucția stațiilor de pompare a apelor uzate și a conductelor sub presiune în orașele:HînceștiBasarabeascaUngheni	Sub stare avariatăSub stare avariatăSub stare avariată	4,52,73,6	2006-2007 2006-2007 2006-

				2009
9.	Restabilirea și construcția rețelelor de canalizare în or. Otaci	Lipsa sistemului centralizat de colectare a apelor uzate	6,04,5	2006-2009 2010-2015
10.	Instalații de prelucrare a nămolului la stația de epurare a apelor uzate în mun. Chișinău	Reducerea emisiilor de metan în atmosferă	315,0	2006-2009

[Capitolul 10 modificat prin HG462 din 24.03.08, MO66-68/01.04.08 art.437]

Anexă
la Programul de alimentare
cu apă și de canalizare a localităților
din Republica Moldova până în anul 2015

LISTA
localităților rurale incluse în Program și care
urmează a fi asigurate cu apă și canalizare

[anexa](#)

